

SÄÄNNÖLLISEN VERBIN TAIVUTUS KAIKISSA VARTALOISSA JA MUODOISSA

Johanan Ben-Israel 5769 — ירחן בן-ישראל ה'תשס"ט

Vuorilinnan Opintokeskus – <http://www.metzudah.com>
Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

Päivitetty 16.11.2008

JOHDANTO

Heprean säännöllisen verbin taivutuksessa kaikki juurikirjaimet näkyvät kaikissa vartaloissa ja kaikissa muodoissa. Näin aikamuotojen päätteet ja etuliitteet sekä johdannaisvartaloiden johtoaines on helppo erottaa juuresta. Epäsäännöllisillä verbeillä persoonapäätteet ja -etuliitteet ovat samoja kuin säännölliselläkin verbillä, vain etuliitteiden vokaalit voivat poiketa siitä.

Verbien seitsemän yleisen vartalon ja lukuisten harvinaisten johdannaisvartaloiden erottaminen toisistaan ja taivuttaminen tuottaa monille opintojen alkuvaiheessa paljon tuskaa. Erityiset Raamatun heprean pausamuodot, energeettiset objektisuffiksit ja päätteiden osittainen sulautuminen sekä näihin liittyvät vokaalimuutokset mutkistavat entisestään asiaa nykyhepreankin taitajalle.

Jotta kaikkiin edellä mainittuihin mielenkiintoisiin 'hienouksiin' voisi perehtyä (jotka kuitenkin ovat Raamatun hepreassa perusasioita, vaikka puuttuvatkin nykyhepreasta), täytyy heprean peruskielioppi – erityisesti verbien taivutus – tuntea todella hyvin.

Heprean verbioppia kokonaisuudessaan sekä eri modusten ja aikamuotojen sujuvaa tulkintaa pidetään usein haastavimpana ja siten myös tärkeimpänä asiana kielen opiskelussa. Tässä on hieman vinkkejä eri modusten ja aikamuotojen sujuvaan kääntämiseen.

Kertovassa tekstissä heprean indikatiivin perfekti (*Taulukko 1*) kuvaa päättynyttä ja siten kokonaan loppuun suoritettua tekemistä, jolloin se tulee kääntää aina suomen indikatiivin menneen ajan aikamuodoilla (imperfekti, perfekti ja pluskvamperfekti).

Runokielessä (esim. Psalmit, Sananlaskut ja Job) ja profeettojen julistuksessa heprean indikatiivin perfektin voi kääntää lähinnä suomen indikatiivin preesensillä, vaikka kertovassa yhteydessä se kuvaa selvästi päättynyttä tekemistä, siis mennyttä aikaa. Toisaalta perfektillä on menneen ajan funktio myös runokielessä ja se tulee ymmärtää ikään kuin varmana, jo aiemmin päätettynä tekemisenä, joka tapahtuu tässä ja nyt, tai on yleispätevää eri elämän alueilla niin kuin monessa psalmissa ja sananlaskussa.

Kertovassa tekstissä heprean indikatiivin imperfekti (*Taulukko 2*) kuvaa menneisyydessä alkanutta, nykyhetkessä jatkuvaa ja tulevaisuuteen ulottuvaa keskeneräistä tekemistä, joka ehkä saa vielä täyttymyksensä tulevaisuudessa. Näin sen paras käänös on suomen indikatiivin preesens, koska suomesta puuttuu futuuri. Silloin kun tekemiseen liittyy selvästi epävarmuutta tulevaisuuden suhteen, heprean indikatiivin imperfektin voi kääntää suomen konditionaalin preesensillä tai potentiaalilla.

Myös runokielessä heprean indikatiivin imperfektin voi kääntää suomen indikatiivin preesensillä. Usein imperfektillä ilmaistaan myös toiveita ja ikävöintiä, varsinkin psalmeissa ja profetaalisessa julistuksessa, jolloin sen paras käänös on suomen konditionaalin preesens tai joskus potentiaali.

Kertovassa tekstissä heprean indikatiivin konsekutiivisia verbimuotoja käytetään erittäin paljon, koska ne kuljettavat kertomusta eteen päin. Konsekutiiviset muodot aloittavat aina lauseen, joten ne ovat joko jakeen alussa tai jakavan (erottavan) korkomerkin jälkeen jakeen sisällä. Heprean indikatiivin konsekutiivinen imperfekti (*Taulukko 4*) on merkitykseltään heprean indikatiivin perfektin kaltainen, jonka kanssa sitä käytetään rinnakkain. Konsekutiivisen imperfektin käänöksiksi sopivat suomen indikatiivin menneen ajan aikamuodot. Runokielessä indikatiivin konsekutiivisia verbimuotoja käytetään siellä täällä, mutta enemmän vain joissakin kertovissa yhteyksissä (esim. psalmeissa 105-109).

Heprean indikatiivin konsekutiivinen perfekti (*Taulukko 3*) vastaa merkityksiltään indikatiivin imperfektiä, jonka kanssa sitä käytetään rinnakkain. Konsekutiivisen perfektin käänöksiksi sopivat suomen

indikatiivin preesens ja tilanteen mukaan konditionaali. Konsekutiivisen muodon *'ja'*-sanaa ei tarvitse välttämättä kääntää. Joissakin yhteyksissä konsekutiivinen perfekti tulee ymmärtää käskymuotona.

Indikatiivin lisäksi hepreassa on kolme muuta modusta: imperatiivi, jussiivi ja kohortatiivi. Näillä moduksilla on yksinomaan imperfektimuotoja. Voidaankin sanoa, että vain heprean imperfekti taipuu moduksissa.

Heprean imperatiivin imperfekti (*Taulukko 5*) on helppo tunnistaa omista muodoistaan, mutta jussiivin imperfekti (*Taulukko 6*) on vaikea kolmannen persoonan kohdalla, koska useimmilla verbeillä sen muodot ovat identtisiä indikatiivin imperfektin kanssa. Kielteisessä yhteydessä jussiivin kanssa käytetään kieltosanaa לֹא – *ʾal*, *'älä'*, mutta indikatiivin imperfektin kanssa kieltosana on אֵין – *lō*, *'ei'*. (Arkaaisessa kielessä jussiivin kieltosana on kuitenkin אֵין, esim. *'kymmenen käskysanaa'*).

Sekä heprean imperatiivin että jussiivin voi kääntää suomen imperatiivin preesensillä, siis käskymuodoilla tai siihen rinnastettavilla rakenteilla. Huomaa, että suomessa kieltosanat *'ei'* ja *'älä'* taipuvat persoonissa, mutta hepreassa taivutetaan vain verbiä.

Heprean kohortatiivin imperfekti (*Taulukko 7*) on erittäin helppo tunnistaa omista muodoistaan, sitä käytetään vain ensimmäisessä persoonassa. Kohortatiivi ilmaisee valtavaa halua, toivetta ja tarvetta tehdä jotakin ja sen voi kääntää suomen indikatiivin preesensillä, joskus myös konditionaalin tai imperatiivin preesensillä. Itse käytän kohortatiivin kääntämisessä usein *'haluta'*-verbiä ikään kuin apuverbinä.

Heprean verbeillä on myös nominaalimuotoja, jotka nimensä mukaisesti muistuttavat nomineja. Verbien nominaalimuodot taipuvat nominien, siis substantiivien ja adjektiivien, tavoin. Näin niihin voi myös liittää prepositioita ja persoonasuffikseja. Nominaalimuotoja ovat infinitiivi ja partisiipit.

Heprean infinitiivillä (*Taulukko 8*) on vain *infinitivus absolutus* ja *infinitivus constructus* -muodot, joista jälkimmäistä käytetään usein preposition kanssa (-ִ). Preposition ja persoonasuffiksin kanssa heprean infinitiivi vastaa hyvin suomen sijamuodoissa taipuvia infinitiivejä, joihin on liitetty possessiivisuffiksi. Joskus infinitiiviä käytetään imperatiivin merkityksessä. Infinitiivillä voidaan myös vahvistaa aktiivisen verbin merkitystä.

Heprean aktiivisen partisiipin (*Taulukko 9*) voi kääntää sujuvaan käännökseen joko suomen indikatiivin preesensillä tai muuten aikamuotoon sopivalla aktiivisella verbimuodolla. Sanatarkassa käännöksestä tulisi käyttää suomen partisiipin *'-va'*, *'-vä'* tai *'-tava'*, *'-tävä'* -päätteitä, koska heprean ja suomen partisiipeilla ei ole aikamuotosidonnaisuutta. Usein heprean aktiivinen partisiippi vastaa suomen *'-ja'*, *'-jä'* -päätteisiä tekijäsanoja.

Heprean passiivinen partisiippi (*Taulukko 10*), jolla on vain *qal*-perusvartalon muotoja, käännetään lähinnä suomen *'-tu'*, *'-ty'* (tai joskus *'-tava'*, *'-tävä'*) -päätteisillä muodoilla.

Heprean partisiipit taipuvat ja usein myös käyttäytyvät kuin adjektiivit, mutta niitä voidaan käyttää esimerkiksi indikatiivin preesensin tavoin, joka Raamatun hepreasta ja klassisista seemiläisistä kielistä puuttuu kokonaan. Nykyheprean indikatiivin preesens onkin tehty aktiivisen partisiipin epämääräisistä *status absolutus* -muodoista, joita käytetään preesensin tavoin jo Mišnan ajan hepreassa (100-luvulla).

Modusten ja aikamuotojen lisäksi hepreassa on erilaisia verbivartaloita, joita muissa kielissä vastaavat eri tavalla johdetut verbit, esimerkiksi suomessa voidaan johtaa verbistä *'pestä'* refleksiivinen verbi *'peseytyä'*, tai kausatiivinen verbi *'pesettää'*. Suomen verbillä *'kastaa'* on oikea johdettujen verbien pesue: *'kastua'* (passiivinen), *'kastautua'* (refleksiivinen), *'kastella'*, *'kastattaa'* (kausatiivinen). Hepreassa tällaisilla johdetuilla verbeillä on erityisellä kaavalla johdettu vartalo, josta voidaan erottaa sekä verbin juuri että johtoaineksen tunnus. Johtoaineksen tunnuksia ovat keskimmäisen juurikonsonantin kahdentuminen, viimeisen tavun pitkä vokaali ja erilaiset etuliitteet. Johdannaisvartaloilla on myös tunnusomainen perusvokalisointi, joka tosin muuttuu epäsäännöllisillä verbeillä, persoonataivutuksessa

ja suffikoiduissa muodoissa. Kaikkien vartaloiden tunnukset eivät näy kaikissa muodoissa, mikä vaikeuttaa niiden tunnistamista (esim. imperfektissä ja jussiivissa).

Hepreassa on seitsemän yleistä verbivartaloa, joista yksinkertaisinta *pā́ál*-vartaloa nimitetään yleensä vain *qal*-perusvartaloksi (*qal* = 'helppo'). Yleisiä vartaloita ovat *pā́ál* (*qal*), *nifʿál*, *piʿʿél*, *puʿʿál*, *hitpaʿʿél*, *hifʿíl* ja *hofʿál*. Verbivartaloiden nimitykset on muodostettu mallina toimivan juuren *p-l*, פ-ע-ל (פעל), indikatiivin perfektin yksikön 3. persoonan maskuliinin muodosta פֿעַל – *pā́ál* 'teki', koska se on yksinkertaisin verbimuoto hepreassa.

Verbivartalot voidaan jakaa perus-, intensiivi- ja kausatiivivartaloihin. Näissä kaikissa vartaloryhmissä on sekä aktiivisia että passiivisia johdannaisvartaloita. Intensiivivartaloissa on myös yksi yleinen refleksiivinen vartalo, jossa tekeminen kohdistuu tekijään itseensä. Yleistäen voisi todeta, että intensiivivartaloissa tekeminen on intensiivistä ja harkittua, kausatiivivartalot kuvaavat toisella teettämistä. Tämä yleistys ei kuitenkaan koske kaikkia verbejä, joten yksittäisen verbin merkitys kannattaa aina tarkistaa sanakirjoista tai luoda itse kontekstin pohjalta kondordanssien avulla.

Kaikki harvinaisetkin johdannaisvartalot on esitetty kirjoituksessa HEPREAN VERBIEN JOHDANNAISVARTALOT.

HEPREAN VERBIVARTALOIDEN MERKITYSALUEET

Yleiset vartalot on numeroitu (1. – 7.). Mallijuurena toimii קָטַל (*qāṭál*), koska פֿעַל (*pā́ál*) on siitä huono esimerkkijuuri, että sen keskimäinen juurikirjain (ע) ei kahdennu (silti vartaloiden nimissä keskimäisen juurikirjaimen kahdennus on ilmaistu muodossa: ʿʿ).

	• Aktiivinen merkitys	• Passiivinen merkitys	• Refleksiivinen merkitys
• <u>Perusvartalot</u>	1. <i>pā́ál</i> (= <i>qal</i>) קָטַל <i>qāṭál</i>	2. <i>nifʿál</i> נִקְטַל <i>niqṭál</i>	<i>niṭpaʿʿél</i> נִתְקַטַּל <i>niṭqattél</i>
• <u>Intensiivivartalot</u>	3. <i>piʿʿél</i> קִיטַּל <i>qiṭṭél</i>	4. <i>puʿʿál</i> קִטַּל <i>quṭṭál</i>	5. <i>hitpaʿʿél</i> הִתְקַטַּל <i>hiṭqattél</i>
	<i>pṓél</i> קֻטַּל <i>qōṭél</i>	<i>pṓál</i> קֻטַּל <i>qōṭál</i>	<i>hiṭpṓél</i> הִתְקֻטַּל <i>hiṭqōṭél</i>
	<i>pṓlél</i> קֻלַּל <i>qōlél</i>	<i>pṓlál</i> קֻלַּל <i>qōlál</i>	<i>hiṭpṓlél</i> הִתְקֻלַּל <i>hiṭqōlél</i>
		<i>puʿlál</i> קֻטַּל <i>quṭlál</i>	
	<i>pilpél</i> קִלְקַל <i>qilqél</i>	<i>polpál</i> קִלְקַל <i>qolqál</i>	<i>hiṭpalpél</i> הִתְקִלְקַל <i>hiṭqalqél</i>
• <u>Kausatiivivartalot</u>	6. <i>hifʿíl</i> הִקְטִיל <i>hiqṭíl</i>	7. <i>hofʿál</i> הִקְטַל <i>hoqṭál</i>	<i>hoṭpaʿʿél</i> הִתְקַטַּל <i>hoṭqattél</i>
		<i>hufʿál</i> הִקְטַל <i>huqṭál</i>	<i>hutpáʿal</i> הִתְקַטַּל <i>huṭqátal</i>
			<i>hutpaʿʿél</i> הִתְקַטַּל <i>huṭqattél</i>

Lue myös kirjoitukset:

HEPREAN AAKKOSET JA LUKEMISEN PERIAATTEET
MUUTAMA SANA HEPREAN KIELEN RAKENTEESTA
HEPREAN VERBIEN JOHDANNAISVARTALOT
HEPREALAISEN RAAMATUN LUKUTRADITION POIKKEUKSET
KYMMENEN KÄSKYSANAA

VERBIEN TAIVUTUSTAULUKOT

Taulukoissa 1. – 8. on malliverbinä **קָטַל** – *qātāl*, ‘**tappaa**’, ‘**surmata**’, jolla on kaikista tavallisin *a*-perfektin taivutus; *e*- ja *o*-perfektit ovat harvinaisia eivätkä poikkeaa joitakin harvoja muotoja lukuunottamatta *a*-perfektin taivutuksesta. Raamatun tekstissä **קָטַל**-juurella on vain *qal*-perusvartalo *pāʿāl*: **קָטַל**. Verbi esiintyy Raamatun hepreassa vain kolme kertaa (Ps. 139:19, Job 13:15, 24:14) ja arameassa 7 kertaa (Dan. 2:13 (2x), 2:14, 3:22, 5:19, 5:30, 7:11). Juuresta tulee myös substantiivi **קָטַל** – *qēṭel* ‘**tappo**’, joka esiintyy Raamatussa vain kerran (Obadja 9). Aramean verbien taivutusta en käsittele tässä kirjoituksessa, voit katsoa sen teoksista *A GRAMMAR OF BIBLICAL ARAMAIC* (Rosenthal 1974) ja *ANALYTICAL HEBREW AND CHALDEE LEXICON* (Davidson 1985). Koska **קָטַל**-juurella ei ole paljoakaan esiintymiä Raamatun tekstissä ja sen juurikirjaimet ovat asemissaan vahvoja, se sopii erittäin hyvin hypoteettiseksi säännöllisen verbin malliksi oppikirjoihin ja kielioppeihin (esim. Engel 1987), vaikkakin sen merkitys on varsin epämiellyttävä – tappamiseen, murhaamiseen ja kuolemiseen liittyvä.

HUOMAA

- Useimmissa oppikirjoissa ja kielioppeissa heprean verbien taivutus aloitetaan yksikön 3. persoonan maskuliinimuodosta (jos se on olemassa), koska se on kunkin moduksen jokaisen aikamuodon yksinkertaisin persoonamuoto. Myös tässä esityksessä järjestys noudattaa vakiintunutta länsimaista käytäntöä: yks. 3. mask., yks. 3. fem., yks. 2. mask., yks. 2. fem., yks. 1., mon. 3. mask., mon. 3. fem., mon. 2. mask., mon. 2. fem., mon. 1.
- Joissakin teoksissa perfektia nimitetään preteritiksi ja imperfektia futuuriiksi (esim. Davidson 1985).
- Indikatiivin kaikissa aikamuodoissa yksikön 2. persoonan maskuliini on aina identtinen yksikön 3. persoonan feminiinin kanssa. Samoin monikon 2. persoonan feminiini on identtinen monikon 3. persoonan feminiinin kanssa (nykyhepreassa tätä feminiinimuotoa ei käytetä, vaan kummassakin persoonassa maskuliinimuotoa käytetään myös feminiinimuotona).
- Joissakin muodoissa sivupaino vaikuttaa *qāmêš*in ja *šewân* lausumiseen. Kaikki lausumiseen vaikuttavat sivupainot on merkitty vain ja ainoastaan *KETER JERUŠALAJIM* -Raamattuun (2000).
- Pausassa (tai sen edellä) sanan vokalisointi voi muuttua ja paino siirtyä eri tavulle. Raamatun tekstissä sanan painon näkee useinmiten korkomerkit. Myös objektisuffiksiin liittäminen verbiin muuttaa vokalisointia.
- *Qal* perfektin yksikön 3. persoonan feminiinissä ja monikon 3. persoonassa paino siirtyy ennen pausaa yhdistävän korkomerkin kanssa edelliselle tavulle, jolloin *šewâ* jää lausumatta (**קָטַלָּה** – *qātālā*, **קָטַלְוּ** – *qātālū*).
- Perfektin yksikön 2. persoonan maskuliini kirjoitetaan joskus täydellisesti (*keṭiv mālê*: **קָטַלְתָּ** – *qātālātā*), tämä koskee kaikkia vartaloita ja myös konsekutiivista perfektia.
- Imperfektin monikon 2. ja 3. persoonan maskuliinissa on joskus *paragoogginen nun* (ן) lopussa jäänteinä heprean aiemmista kehitysvaiheista (esim. **יִקְטְלוּ** – *iqṭelūn*, **יִקְטְלוּ** – *tiqṭelūn*), tämä koskee kaikkia vartaloita.
- Indikatiivin konsekutiivisilla muodoilla sanan paino siirtyy yleensä viimeiselle tavulle kaikissa persoonissa.
- Indikatiivissa rinnakkaismuodot koskevat kaikkia samalla tavalla muodostettuja persoonia, vaikka ne on taulukoissa esitetty vain yksikön 3. persoonan maskuliinin yhteydessä.
- Säännöllisellä verbillä jussivoin imperfekti on useimmissa vartaloissa indikatiivin imperfektin kaltainen.
- Jotkut infinitiivimuodot ovat vain teoreettisia tai perustuvat myöhempään Mišnan ajan hepreaan, koska ne puuttuvat Raamatun tekstistä kaikkien verbien osalta.

LYHENTEET

mask. maskuliini	yks. yksikkö	1. ensimmäinen persoona
fem. feminiini	mon. monikko	2. toinen persoona
		3. kolmas persoona

PALAUTE

Ilmoitathan kaikista epäilemistäsi virheistä, jotta voin tarkistaa ja korjata kaikki virheet uusiin versioihin, kiitos! Voit myös kysyä tarkennusta, jos joku asia on jäänyt epäselväksi. Vastaan mielelläni kysymyksiin ja rakentavaan kritiikkiin.

MODUKSET AIKAMUOTOINEEN

INDIKATIIVI

Copyright © Johanan Ben-Israël 2008

PERFEKTI (päättynyt loppuun suoritettu tekeminen, mennyt aika)

<i>Taulukko 1</i>	• PERUSVARTALOT		• INTENSIIVIVARTALOT			• KAUSATIIVIVARTALOT	
Juuri קָטַל	Aktiivi	Passiivi	Aktiivi	Passiivi	Refleksiivi	Aktiivi	Passiivi
Indikatiivi	<i>pāʿál</i> (qal)	<i>nifʿál</i>	<i>piʿʿél</i>	<i>puʿʿál</i>	<i>hitpaʿʿél</i>	<i>hiʿʿíl</i>	<i>hoʿʿál</i>
Perfekti (preteriti)	'tappaa'	'tulla	'murhata'	'tulla	'murhata	'murhauttaa'	'tulla mur-
Persoona	'surmata'	surmatuksi'	murhatuksi'	murhatuksi'	itsensä'	murhautettiin	surmatuksi'
yks. 3. mask.	קָטַל <i>qāṭál</i> tappoi	נִקְטַל <i>niqṭál</i> hänet surmattiin	קִיטַל <i>qiṭṭél</i> murhasi	קֻטַּל <i>quṭṭál</i> hänet murhattiin	הִתְקַטַּל <i>hitqattél</i> murhasi itsensä	הִקְטִיל <i>hiqṭíl</i> murhautti	הֻקְטַל <i>hoqṭál</i> hänet murhautettiin
<i>hän</i> (mies)							
rinnakkaismuodot			קִיטַל <i>qiṭṭál</i>		הִתְקַטַּל <i>hitqattál</i> הִתְקַטַּל <i>hitqāṭél</i>		הֻקְטַל <i>huqṭál</i>
yks. 3. fem.	קָטְלָה <i>qāṭēlá</i> tappoi	נִקְטְלָה <i>niqṭēlá</i> hänet surmattiin	קִיטְלָה <i>qiṭṭēlá</i> murhasi	קֻטְּלָה <i>quṭṭēlá</i> hänet murhattiin	הִתְקַטְּלָה <i>hitqattēlá</i> murhasi itsensä	הִקְטִילָה <i>hiqṭílā</i> murhautti	הֻקְטַלָּה <i>hoqṭēlá</i> hänet murhautettiin
<i>hän</i> (nainen)							
yks. 2. mask.	קָטַלְתָּ <i>qāṭáltā</i> tapoit	נִקְטַלְתָּ <i>niqṭáltā</i> sinut surmattiin	קִיטַלְתָּ <i>qiṭṭáltā</i> murhasit	קֻטַּלְתָּ <i>quṭṭáltā</i> sinut murhattiin	הִתְקַטַּלְתָּ <i>hitqattáltā</i> murhasit itsesi	הִקְטַלְתָּ <i>hiqṭáltā</i> murhauttit	הֻקְטַלְתָּ <i>hoqṭáltā</i> sinut murhautettiin
<i>sinä</i> (mies)							
yks. 2. fem.	קָטַלְתְּ <i>qāṭált</i> tapoit	נִקְטַלְתְּ <i>niqṭált</i> sinut surmattiin	קִיטַלְתְּ <i>qiṭṭált</i> murhasit	קֻטַּלְתְּ <i>quṭṭált</i> sinut murhattiin	הִתְקַטַּלְתְּ <i>hitqattált</i> murhasit itsesi	הִקְטַלְתְּ <i>hiqṭált</i> murhauttit	הֻקְטַלְתְּ <i>hoqṭált</i> sinut murhautettiin
<i>sinä</i> (nainen)							
yks. 1.	קָטַלְתִּי <i>qāṭáltī</i> tapoin	נִקְטַלְתִּי <i>niqṭáltī</i> minut surmattiin	קִיטַלְתִּי <i>qiṭṭáltī</i> murhasin	קֻטַּלְתִּי <i>quṭṭáltī</i> minut murhattiin	הִתְקַטַּלְתִּי <i>hitqattáltī</i> murhasin itseni	הִקְטַלְתִּי <i>hiqṭáltī</i> murhautin	הֻקְטַלְתִּי <i>hoqṭáltī</i> minut murhautettiin
<i>minä</i>							
mon. 3.	קָטְלוּ <i>qāṭēlū</i> tappoivat	נִקְטְלוּ <i>niqṭēlū</i> heidät surmattiin	קִיטְלוּ <i>qiṭṭēlū</i> murhasivat	קֻטְּלוּ <i>quṭṭēlū</i> heidät murhattiin	הִתְקַטְּלוּ <i>hitqattēlū</i> murhasivat itsensä	הִקְטִילוּ <i>hiqṭílū</i> murhauttivat	הֻקְטַלוּ <i>hoqṭēlū</i> heidät murhautettiin
<i>he</i>							
mon. 2. mask.	קָטַלְתֶּם <i>qāṭáltém</i> tapoitte	נִקְטַלְתֶּם <i>niqṭáltém</i> teidät surmattiin	קִיטַלְתֶּם <i>qiṭṭáltém</i> murhasitte	קֻטַּלְתֶּם <i>quṭṭáltém</i> teidät murhattiin	הִתְקַטַּלְתֶּם <i>hitqattáltém</i> murhasitte itsenne	הִקְטַלְתֶּם <i>hiqṭáltém</i> murhautitte	הֻקְטַלְתֶּם <i>hoqṭáltém</i> teidät murhautettiin
<i>te</i> (miehet)							
mon. 2. fem.	קָטַלְתֵּן <i>qāṭáltén</i> tapoitte	נִקְטַלְתֵּן <i>niqṭáltén</i> teidät surmattiin	קִיטַלְתֵּן <i>qiṭṭáltén</i> murhasitte	קֻטַּלְתֵּן <i>quṭṭáltén</i> teidät murhattiin	הִתְקַטַּלְתֵּן <i>hitqattáltén</i> murhasitte itsenne	הִקְטַלְתֵּן <i>hiqṭáltén</i> murhautitte	הֻקְטַלְתֵּן <i>hoqṭáltén</i> teidät murhautettiin
<i>te</i> (naiset)							
mon. 1.	קָטַלְנוּ <i>qāṭálnū</i> tapoimme	נִקְטַלְנוּ <i>niqṭálnū</i> meidät surmattiin	קִיטַלְנוּ <i>qiṭṭálnū</i> murhasimme	קֻטַּלְנוּ <i>quṭṭálnū</i> meidät murhattiin	הִתְקַטַּלְנוּ <i>hitqattálnū</i> murhasimme itsemme	הִקְטַלְנוּ <i>hiqṭálnū</i> murhautimme	הֻקְטַלְנוּ <i>hoqṭálnū</i> meidät murhautettiin
<i>me</i>							

INDIKATIIVI

Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

IMPERFEKTI (keskeneräinen jatkuva tekeminen, nykyinen ja tuleva aika)

Taulukko 2

	• PERUSVARTALOT		• INTENSIIVIVARTALOT			• KAUSATIIVIVARTALOT	
Juuri קטל	Aktiivi	Passiivi	Aktiivi	Passiivi	Refleksiivi	Aktiivi	Passiivi
Indikatiivi	<i>pāʿál</i> (qal)	<i>nifʿál</i>	<i>piʿʿél</i>	<i>puʿʿál</i>	<i>hitpaʿʿél</i>	<i>hiʿʿíl</i>	<i>hoʿʿál</i>
Imperfekti (futuuri)	<i>'tappaa'</i>	<i>'tulla</i>	<i>'murhata'</i>	<i>'tulla</i>	<i>'murhata</i>	<i>'murhauttaa'</i>	<i>'tulla mur-</i>
Persoonat	<i>'surmata'</i>	<i>surmatuksi'</i>		<i>murhatuksi'</i>	<i>itsensä'</i>		<i>hautetuksi'</i>
yks. 3. mask.	יִקְטֹל	יִקָּטֵל	יִקְטֹל	יִקָּטֵל	יִתְקַטֵּל	יִקְטִיל	יִקָּטֵל
	<i>jiqtól</i>	<i>jiqqāʿél</i>	<i>j^eqattél</i>	<i>j^equttál</i>	<i>jitqattél</i>	<i>jaqtíl</i>	<i>joqtál</i>
<i>hän</i> (mies)	<i>tappaa</i>	<i>hänet surmataan</i>	<i>murhaa</i>	<i>hänet murhataan</i>	<i>murhaa itsensä</i>	<i>murhauttaa</i>	<i>hänet murhautetaan</i>
rinnakkaismuodot			יִקָּטֵל		יִתְקַטֵּל	יִקְטִיל	יִקָּטֵל
			<i>j^eqāʿél</i>		<i>jitqāʿél</i>	<i>jaqtél</i>	<i>juqtál</i>
yks. 3. fem.	תִּקְטֹל	תִּקָּטֵל	תִּקְטֹל	תִּקָּטֵל	תִּתְקַטֵּל	תִּקְטִיל	תִּקָּטֵל
	<i>tiqtól</i>	<i>tiqqāʿél</i>	<i>t^eqattél</i>	<i>t^equttál</i>	<i>titqattél</i>	<i>taqtíl</i>	<i>toqtál</i>
<i>hän</i> (nainen)	<i>tappaa</i>	<i>hänet surmataan</i>	<i>murhaa</i>	<i>hänet murhataan</i>	<i>murhaa itsensä</i>	<i>murhauttaa</i>	<i>hänet murhautetaan</i>
yks. 2. mask.	תִּקְטֹל	תִּקָּטֵל	תִּקְטֹל	תִּקָּטֵל	תִּתְקַטֵּל	תִּקְטִיל	תִּקָּטֵל
	<i>tiqtól</i>	<i>tiqqāʿél</i>	<i>t^eqattél</i>	<i>t^equttál</i>	<i>titqattél</i>	<i>taqtíl</i>	<i>toqtál</i>
<i>sinä</i> (mies)	<i>tapat</i>	<i>sinut surmataan</i>	<i>murhaat</i>	<i>sinut murhataan</i>	<i>murhaat itsesi</i>	<i>murhautat</i>	<i>sinut murhautetaan</i>
yks. 2. fem.	תִּקְטִילי	תִּקָּטְלִי	תִּקְטִילי	תִּקָּטְלִי	תִּתְקַטִּילי	תִּקְטִילִי	תִּקָּטְלִי
	<i>tiqt^elí</i>	<i>tiqqāʿ^elí</i>	<i>t^eqatt^elí</i>	<i>t^equtt^elí</i>	<i>titqatt^elí</i>	<i>taqtíli</i>	<i>toqt^elí</i>
<i>sinä</i> (nainen)	<i>tapat</i>	<i>sinut surmataan</i>	<i>murhaat</i>	<i>sinut murhataan</i>	<i>murhaat itsesi</i>	<i>murhautat</i>	<i>sinut murhautetaan</i>
yks. 1.	אֶקְטֹל	אֶקָּטֵל	אֶקְטֹל	אֶקָּטֵל	אֶתְקַטֵּל	אֶקְטִיל	אֶקָּטֵל
	<i>ʿeqtól</i>	<i>ʿeqqāʿél</i>	<i>ʿaqattél</i>	<i>ʿaquttál</i>	<i>ʿetqattél</i>	<i>ʿaqtíl</i>	<i>ʿoqtál</i>
<i>minä</i>	<i>tapan</i>	<i>minut surmataan</i>	<i>murhaan</i>	<i>minut murhataan</i>	<i>murhaan itseni</i>	<i>murhautan</i>	<i>minut murhautetaan</i>
mon. 3. mask.	יִקְטֹלוּ	יִקָּטֵלוּ	יִקְטֹלוּ	יִקָּטֵלוּ	יִתְקַטֵּלוּ	יִקְטִילוּ	יִקָּטֵלוּ
	<i>jiqt^elū</i>	<i>jiqqāʿ^elū</i>	<i>j^eqatt^elū</i>	<i>j^equtt^elū</i>	<i>jitqatt^elū</i>	<i>jaqtílu</i>	<i>joqt^elū</i>
<i>he</i> (miehet)	<i>tappavat</i>	<i>heidät surmataan</i>	<i>murhaavat</i>	<i>heidät murhataan</i>	<i>murhaavat itsensä</i>	<i>murhauttavat</i>	<i>heidät murhautetaan</i>
mon. 3. fem.	תִּקְטֹלְנָה	תִּקָּטֵלְנָה	תִּקְטֹלְנָה	תִּקָּטֵלְנָה	תִּתְקַטֵּלְנָה	תִּקְטִילְנָה	תִּקָּטֵלְנָה
	<i>tiqtól^{nā}</i>	<i>tiqqāʿ^el^{nā}</i>	<i>t^eqatt^el^{nā}</i>	<i>t^equtt^el^{nā}</i>	<i>titqatt^el^{nā}</i>	<i>taqtél^{nā}</i>	<i>toqtál^{nā}</i>
<i>he</i> (naiset)	<i>tappavat</i>	<i>heidät surmataan</i>	<i>murhaavat</i>	<i>heidät murhataan</i>	<i>murhaavat itsensä</i>	<i>murhauttavat</i>	<i>heidät murhautetaan</i>
mon. 2. mask.	תִּקְטֹלוּ	תִּקָּטֵלוּ	תִּקְטֹלוּ	תִּקָּטֵלוּ	תִּתְקַטֵּלוּ	תִּקְטִילוּ	תִּקָּטֵלוּ
	<i>tiqt^elū</i>	<i>tiqqāʿ^elū</i>	<i>t^eqatt^elū</i>	<i>t^equtt^elū</i>	<i>titqatt^elū</i>	<i>taqtílu</i>	<i>toqt^elū</i>
<i>te</i> (miehet)	<i>tapatte</i>	<i>teidät surmataan</i>	<i>murhaatte</i>	<i>teidät murhataan</i>	<i>murhaatte itsenne</i>	<i>murhautatte</i>	<i>teidät murhautetaan</i>
mon. 2. fem.	תִּקְטֹלְנָה	תִּקָּטֵלְנָה	תִּקְטֹלְנָה	תִּקָּטֵלְנָה	תִּתְקַטֵּלְנָה	תִּקְטִילְנָה	תִּקָּטֵלְנָה
	<i>tiqtól^{nā}</i>	<i>tiqqāʿ^el^{nā}</i>	<i>t^eqatt^el^{nā}</i>	<i>t^equtt^el^{nā}</i>	<i>titqatt^el^{nā}</i>	<i>taqtél^{nā}</i>	<i>toqtál^{nā}</i>
<i>te</i> (naiset)	<i>tapatte</i>	<i>teidät surmataan</i>	<i>murhaatte</i>	<i>teidät murhataan</i>	<i>murhaatte itsenne</i>	<i>murhautatte</i>	<i>teidät murhautetaan</i>
mon. 1.	נִקְטֹל	נִקָּטֵל	נִקְטֹל	נִקָּטֵל	נִתְקַטֵּל	נִקְטִיל	נִקָּטֵל
	<i>niqtól</i>	<i>niqqāʿél</i>	<i>n^eqattél</i>	<i>n^equttál</i>	<i>nitqattél</i>	<i>naqtíl</i>	<i>noqtál</i>
<i>me</i>	<i>tapamme</i>	<i>meidät surmataan</i>	<i>murhaamme</i>	<i>hänet murhataan</i>	<i>murhaamme itsemme</i>	<i>murhautamme</i>	<i>meidät murhautetaan</i>

INDIKATIIVI

Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

KONSEKUTIIVINEN PERFEKTI (keskeneräinen jatkuva tekeminen, nykyinen ja tuleva aika)

Taulukko 3

	• PERUSVARTALOT		• INTENSIIVIVARTALOT			• KAUSATIIVIVARTALOT	
Juuri קטל	Aktiivi	Passiivi	Aktiivi	Passiivi	Refleksiivi	Aktiivi	Passiivi
Indikatiivi	<i>pā'ál</i> (qal)	<i>nif'ál</i>	<i>pi^cél</i>	<i>pu^cál</i>	<i>hitpa^cél</i>	<i>hi^fíl</i>	<i>ho^fál</i>
Kons. perfekt	'tappaa'	'tulla	'murhata'	'tulla	'murhata	'murhauttaa'	'tulla mur-
Persoonat	'surmata'	surmatuksi'		murhatuksi'	itsensä'		hautetuksi'
yks. 3. mask.	וְקָטַל	וְנִקְטַל	וְקִטְּלָהּ	וְקִטְּלָהּ	וְהִתְקַטְּלָהּ	וְהִקְטִיל	וְהִקְטִיל
	<i>w^eqāṭál</i>	<i>w^eniqṭál</i>	<i>w^eqittél</i>	<i>w^equṭṭál</i>	<i>w^ehitqattél</i>	<i>w^ehiqṭíl</i>	<i>w^ehoqṭál</i>
<i>hän</i> (mies)	(ja) tappaa	(ja) hänet surmataan	(ja) murhaa	(ja) hänet murhataan	(ja) murhaa itsensä	(ja) murhauttaa	(ja) hänet murhautetaan
rinnakkaismuodot			וְקָטַל		וְהִתְקַטְּלָהּ		וְהִקְטִיל
			<i>w^eqittál</i>		<i>w^ehitqattál</i>		<i>w^ehuqṭál</i>
					וְהִתְקַטְּלָהּ		
					<i>w^ehitqāṭél</i>		
yks. 3. fem.	וְקָטְלָהּ	וְנִקְטְלָהּ	וְקִטְּלָהּ	וְקִטְּלָהּ	וְהִתְקַטְּלָהּ	וְהִקְטִילָהּ	וְהִקְטִילָהּ
	<i>w^eqāṭ'elâ</i>	<i>w^eniqṭ'elâ</i>	<i>w^eqitt'elâ</i>	<i>w^equṭṭ'elâ</i>	<i>w^ehitqatt'elâ</i>	<i>w^ehiqṭ'ilâ</i>	<i>w^ehoqṭ'elâ</i>
<i>hän</i> (nainen)	(ja) tappaa	(ja) hänet surmataan	(ja) murhaa	(ja) hänet murhataan	(ja) murhaa itsensä	(ja) murhauttaa	(ja) hänet murhautetaan
yks. 2. mask.	וְקָטַלְתָּ	וְנִקְטַלְתָּ	וְקִטְּלְתָּ	וְקִטְּלְתָּ	וְהִתְקַטְּלְתָּ	וְהִקְטִילְתָּ	וְהִקְטִילְתָּ
	<i>w^eqāṭaltâ</i>	<i>w^eniqṭaltâ</i>	<i>w^eqittaltâ</i>	<i>w^equṭṭaltâ</i>	<i>w^ehitqattaltâ</i>	<i>w^ehiqṭaltâ</i>	<i>w^ehoqṭaltâ</i>
<i>sinä</i> (mies)	(ja) tapat	(ja) sinut surmataan	(ja) murhaat	(ja) sinut murhataan	(ja) murhaat itsesi	(ja) murhautat	(ja) sinut murhautetaan
yks. 2. fem.	וְקָטַלְתִּי	וְנִקְטַלְתִּי	וְקִטְּלְתִּי	וְקִטְּלְתִּי	וְהִתְקַטְּלְתִּי	וְהִקְטִילְתִּי	וְהִקְטִילְתִּי
	<i>w^eqāṭaltî</i>	<i>w^eniqṭaltî</i>	<i>w^eqittaltî</i>	<i>w^equṭṭaltî</i>	<i>w^ehitqattaltî</i>	<i>w^ehiqṭaltî</i>	<i>w^ehoqṭaltî</i>
<i>sinä</i> (nainen)	(ja) tapat	(ja) sinut surmataan	(ja) murhaat	(ja) sinut murhataan	(ja) murhaat itsesi	(ja) murhautat	(ja) sinut murhautetaan
yks. 1.	וְקָטַלְתִּי	וְנִקְטַלְתִּי	וְקִטְּלְתִּי	וְקִטְּלְתִּי	וְהִתְקַטְּלְתִּי	וְהִקְטִילְתִּי	וְהִקְטִילְתִּי
	<i>w^eqāṭaltî</i>	<i>w^eniqṭaltî</i>	<i>w^eqittaltî</i>	<i>w^equṭṭaltî</i>	<i>w^ehitqattaltî</i>	<i>w^ehiqṭaltî</i>	<i>w^ehoqṭaltî</i>
<i>minä</i>	(ja) tapan	(ja) minut surmataan	(ja) murhaan	(ja) minut murhataan	(ja) murhaan itseni	(ja) murhautan	(ja) minut murhautetaan
mon. 3.	וְקָטְלוּ	וְנִקְטְלוּ	וְקִטְּלוּ	וְקִטְּלוּ	וְהִתְקַטְּלוּ	וְהִקְטִילוּ	וְהִקְטִילוּ
	<i>w^eqāṭ'elû</i>	<i>w^eniqṭ'elû</i>	<i>w^eqitt'elû</i>	<i>w^equṭṭ'elû</i>	<i>w^ehitqatt'elû</i>	<i>w^ehiqṭ'ilû</i>	<i>w^ehoqṭ'elû</i>
<i>he</i>	(ja) tappavat	(ja) heidät surmataan	(ja) murhaavat	(ja) heidät murhataan	(ja) murhaavat itsensä	(ja) murhauttavat	(ja) heidät murhautetaan
mon. 2. mask.	וְקָטַלְתֶּם	וְנִקְטַלְתֶּם	וְקִטְּלְתֶּם	וְקִטְּלְתֶּם	וְהִתְקַטְּלְתֶּם	וְהִקְטִילְתֶּם	וְהִקְטִילְתֶּם
	<i>ūq'altém</i>	<i>w^eniqṭaltém</i>	<i>w^eqittaltém</i>	<i>w^equṭṭaltém</i>	<i>w^ehitqattaltém</i>	<i>w^ehiqṭaltém</i>	<i>w^ehoqṭaltém</i>
<i>te</i> (miehet)	(ja) tapatte	(ja) teidät surmataan	(ja) murhaatte	(ja) teidät murhataan	(ja) murhaatte itsenne	(ja) murhautatte	(ja) teidät murhautetaan
mon. 2. fem.	וְקָטַלְתֶּן	וְנִקְטַלְתֶּן	וְקִטְּלְתֶּן	וְקִטְּלְתֶּן	וְהִתְקַטְּלְתֶּן	וְהִקְטִילְתֶּן	וְהִקְטִילְתֶּן
	<i>ūq'altén</i>	<i>w^eniqṭaltén</i>	<i>w^eqittaltén</i>	<i>w^equṭṭaltén</i>	<i>w^ehitqattaltén</i>	<i>w^ehiqṭaltén</i>	<i>w^ehoqṭaltén</i>
<i>te</i> (naiset)	(ja) tapatte	(ja) teidät surmataan	(ja) murhaatte	(ja) teidät murhataan	(ja) murhaatte itsenne	(ja) murhautatte	(ja) teidät murhautetaan
mon. 1.	וְקָטַלְנוּ	וְנִקְטַלְנוּ	וְקִטְּלְנוּ	וְקִטְּלְנוּ	וְהִתְקַטְּלְנוּ	וְהִקְטִילְנוּ	וְהִקְטִילְנוּ
	<i>w^eqāṭalnú</i>	<i>w^eniqṭalnú</i>	<i>w^eqittalnú</i>	<i>w^equṭṭalnú</i>	<i>w^ehitqattalnú</i>	<i>w^ehiqṭalnú</i>	<i>w^ehoqṭalnú</i>
<i>me</i>	(ja) tapamme	(ja) meidät surmataan	(ja) murhaamme	(ja) hänet murhataan	(ja) murhaamme itsemme	(ja) murhautamme	(ja) meidät murhautetaan

INDIKATIIVI

Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

KONSEKUTIIVINEN IMPERFEKTI (päättynyt loppuun suoritettu tekeminen, mennyt aika)

Taulukko 4 Juuri קטל	• PERUSVARTALOT		• INTENSIIVIVARTALOT			• KAUSATIIVIVARTALOT	
	Aktiivi	Passiivi	Aktiivi	Passiivi	Refleksiivi	Aktiivi	Passiivi
Indikatiivi	<i>pā'ál</i> (qal)	<i>nif'ál</i>	<i>pi'céel</i>	<i>pu'céel</i>	<i>hitpa'céel</i>	<i>hif'íl</i>	<i>hof'ál</i>
Kons. imperfekti	'tappaa'	'tulla	'murhata'	'tulla	'murhata	'murhauttaa'	'tulla mur-
Persoonat	'surmata'	surmatuksi'	murhatuksi'	murhatuksi'	itsensä'	murhautettiin'	murhautettiin'
yks. 3. mask.	וַיִּקְטֹל	וַיִּקָּטֵל	וַיִּקְטֹל	וַיִּקָּטֵל	וַיִּתְקַטֵּל	וַיִּקְטֹל	וַיִּקָּטֵל
<i>wajjiqtól</i>	<i>wajjiqqāṭél</i>	<i>waj'e qattél</i>	<i>waj'e quṭṭál</i>	<i>wajjitqattél</i>	<i>wajjaqtél</i>	<i>wajjoqtál</i>	
<i>hän (mies)</i>	(ja) tappoi	(ja) hänet surmattiin	(ja) murhasi	(ja) hänet murhattiin	(ja) murhasi itsensä	(ja) murhautti	(ja) hänet murhautettiin
rinnakkaismuodot			וַיִּקָּטֵל	וַיִּתְקַטֵּל		וַיִּקָּטֵל	
			<i>waj'e qāṭél</i>	<i>wajjitqāṭél</i>		<i>wajjuqtál</i>	
yks. 3. fem.	וַתִּקְטֹל	וַתִּקָּטֵל	וַתִּקְטֹל	וַתִּקָּטֵל	וַתִּתְקַטֵּל	וַתִּקְטֹל	וַתִּקָּטֵל
<i>wattiqṭól</i>	<i>wattiqqāṭél</i>	<i>wat'e qattél</i>	<i>wat'e quṭṭál</i>	<i>wattitqattél</i>	<i>wattaqtél</i>	<i>wattoqtál</i>	
<i>hän (nainen)</i>	(ja) tappoi	(ja) hänet surmattiin	(ja) murhasi	(ja) hänet murhattiin	(ja) murhasi itsensä	(ja) murhautti	(ja) hänet murhautettiin
yks. 2. mask.	וַתִּקְטֹל	וַתִּקָּטֵל	וַתִּקְטֹל	וַתִּקָּטֵל	וַתִּתְקַטֵּל	וַתִּקְטֹל	וַתִּקָּטֵל
<i>wattiqṭól</i>	<i>wattiqqāṭél</i>	<i>wat'e qattél</i>	<i>wat'e quṭṭál</i>	<i>wattitqattél</i>	<i>wattaqtél</i>	<i>wattoqtál</i>	
<i>sinä (mies)</i>	(ja) tapoit	(ja) sinut surmattiin	(ja) murhasit	(ja) sinut murhattiin	(ja) murhasit itsesi	(ja) murhautit	(ja) sinut murhautettiin
yks. 2. fem.	וַתִּקְטְלִי	וַתִּקָּטְלִי	וַתִּקְטְלִי	וַתִּקָּטְלִי	וַתִּתְקְטְלִי	וַתִּקְטְלִי	וַתִּקָּטְלִי
<i>wattiqṭe'li</i>	<i>wattiqqā'e'li</i>	<i>wat'e qatt'e'li</i>	<i>wat'e quṭṭe'li</i>	<i>wattitqatt'e'li</i>	<i>wattaqṭe'li</i>	<i>wattoqṭe'li</i>	
<i>sinä (nainen)</i>	(ja) tapoit	(ja) sinut surmattiin	(ja) murhasit	(ja) sinut murhattiin	(ja) murhasit itsesi	(ja) murhautit	(ja) sinut murhautettiin
yks. 1.	וַאֲקַטֵּל	וַאֲקָטֵל	וַאֲקַטֵּל	וַאֲקָטֵל	וַאֲתְקַטֵּל	וַאֲקַטֵּל	וַאֲקָטֵל
<i>wā'eqṭól</i>	<i>wā'eqqāṭél</i>	<i>wā'a qattél</i>	<i>wā'a quṭṭál</i>	<i>wā'eṭqattél</i>	<i>wā'aqṭél</i>	<i>wo'oqtál</i>	
<i>minä</i>	(ja) tapoin	(ja) minut surmattiin	(ja) murhasin	(ja) minut murhattiin	(ja) murhasin itseni	(ja) murhautin	(ja) minut murhautettiin
mon. 3. mask.	וַיִּקְטְלוּ	וַיִּקָּטְלוּ	וַיִּקְטְלוּ	וַיִּקָּטְלוּ	וַיִּתְקְטְלוּ	וַיִּקְטְלוּ	וַיִּקָּטְלוּ
<i>wajjiqtélú</i>	<i>wajjiqqāṭélú</i>	<i>waj'e qattélú</i>	<i>waj'e quṭṭélú</i>	<i>wajjitqattélú</i>	<i>wajjaqtélú</i>	<i>wajjoqtélú</i>	
<i>he (miehet)</i>	(ja) tappoivat	(ja) heidät surmattiin	(ja) murhasivat	(ja) heidät murhattiin	(ja) murhasivat itsensä	(ja) murhauttivat	(ja) heidät murhautettiin
mon. 3. fem.	וַתִּקְטְלֶנָּה	וַתִּקָּטְלֶנָּה	וַתִּקְטְלֶנָּה	וַתִּקָּטְלֶנָּה	וַתִּתְקְטְלֶנָּה	וַתִּקְטְלֶנָּה	וַתִּקָּטְלֶנָּה
<i>wattiqṭolnâ</i>	<i>wattiqqāṭelnâ</i>	<i>wat'e qattelnâ</i>	<i>wat'e quṭṭalnâ</i>	<i>wattitqattelnâ</i>	<i>wattaqtelnâ</i>	<i>wattoqtalnâ</i>	
<i>he (naiset)</i>	(ja) tappoivat	(ja) heidät surmattiin	(ja) murhasivat	(ja) heidät murhattiin	(ja) murhasivat itsensä	(ja) murhauttivat	(ja) heidät murhautettiin
mon. 2. mask.	וַתִּקְטְלוּ	וַתִּקָּטְלוּ	וַתִּקְטְלוּ	וַתִּקָּטְלוּ	וַתִּתְקְטְלוּ	וַתִּקְטְלוּ	וַתִּקָּטְלוּ
<i>wattiqṭe'lú</i>	<i>wattiqqāṭe'lú</i>	<i>wat'e qatt'e'lú</i>	<i>wat'e quṭṭe'lú</i>	<i>wattitqatt'e'lú</i>	<i>wattaqṭe'lú</i>	<i>wattoqṭe'lú</i>	
<i>te (miehet)</i>	(ja) tapoite	(ja) teidät surmattiin	(ja) murhasitte	(ja) teidät murhattiin	(ja) murhasitte itsenne	(ja) murhautitte	(ja) teidät murhautettiin
mon. 2. fem.	וַתִּקְטְלֶנָּה	וַתִּקָּטְלֶנָּה	וַתִּקְטְלֶנָּה	וַתִּקָּטְלֶנָּה	וַתִּתְקְטְלֶנָּה	וַתִּקְטְלֶנָּה	וַתִּקָּטְלֶנָּה
<i>wattiqṭolnâ</i>	<i>wattiqqāṭelnâ</i>	<i>wat'e qattelnâ</i>	<i>wat'e quṭṭalnâ</i>	<i>wattitqattelnâ</i>	<i>wattaqtelnâ</i>	<i>wattoqtalnâ</i>	
<i>te (naiset)</i>	(ja) tapoite	(ja) teidät surmattiin	(ja) murhasitte	(ja) teidät murhattiin	(ja) murhasitte itsenne	(ja) murhautitte	(ja) teidät murhautettiin
mon. 1.	וַנִּקְטֹל	וַנִּקָּטֵל	וַנִּקְטֹל	וַנִּקָּטֵל	וַנִּתְקַטֵּל	וַנִּקְטֹל	וַנִּקָּטֵל
<i>wanniqṭól</i>	<i>wanniqqāṭél</i>	<i>wan'e qattél</i>	<i>wan'e quṭṭál</i>	<i>wannitqattél</i>	<i>wannaqtél</i>	<i>wannoqtál</i>	
<i>me</i>	(ja) tapoimme	(ja) meidät surmattiin	(ja) murhasimme	(ja) meidät murhattiin	(ja) murhasimme itsemme	(ja) murhautimme	(ja) meidät murhautettiin

IMPERATIIVI

Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

IMPERFEKTI (käskymuoto: myönteinen käsky 2. persoonassa)

Taulukko 5

	• PERUSVARTALOT		• INTENSIIVIVARTALOT			• KAUSATIIVIVARTALOT	
Juuri קטל	Aktiivi	Passiivi	Aktiivi	Passiivi	Refleksiivi	Aktiivi	Passiivi
Imperatiivi	<i>pāʿál</i> (qal)	<i>nifʿál</i>	<i>piʿʿél</i>	<i>puʿʿál</i>	<i>hitpaʿʿél</i>	<i>hiʿʿíl</i>	<i>hoʿʿál</i>
Imperfekti Persoona	‘tappaa’ ‘surmata’	‘tulla surmatuksi’	‘murhata’	‘tulla murhatuksi’	‘murhata itsensä’	‘murhauttaa’	‘tulla murhautetuksi’
yks. 2. mask. <i>sinā</i> (mies)	קָטַל <i>qəʿól</i> <i>tapa!</i>	הִקְטִיל <i>hiqqāʿél</i> <i>tule surmatuksi!</i>	קָטַל <i>qattél</i> <i>murhaa!</i>	—	הִתְקַטֵּל <i>hitqattél</i> <i>murhaa itsesi!</i>	הִקְטִיל <i>haqtél</i> <i>murhauta!</i>	—
rinnakkaismuodot (paragoogginen ה)	קִטְּלָה <i>qotlā</i>	הִקְטִילָה <i>hiqqāʿélā</i>	קִטְּלָה <i>qattélā</i>	—	הִתְקַטְּלָה <i>hitqattélā</i>	הִקְטִילָה <i>haqtílā</i>	—
yks. 2. fem.	קִטְּלִי <i>qitlî</i> <i>tapa!</i>	הִקְטִילִי <i>hiqqāʿélî</i> <i>tule surmatuksi!</i>	קִטְּלִי <i>qattélî</i> <i>murhaa!</i>	—	הִתְקַטְּלִי <i>hitqattélî</i> <i>murhaa itsesi!</i>	הִקְטִילִי <i>haqtílî</i> <i>murhauta!</i>	—
mon. 2. mask.	קִטְּלוּ <i>qitlû</i> <i>tappakaa!</i>	הִקְטִילוּ <i>hiqqāʿélû</i> <i>tulkaa surmatuiksi!</i>	קִטְּלוּ <i>qattélû</i> <i>murhatkaa!</i>	—	הִתְקַטְּלוּ <i>hitqattélû</i> <i>murhatkaa itsenne!</i>	הִקְטִילוּ <i>haqtílû</i> <i>murhauttakaa!</i>	—
mon. 2. fem.	קִטְּלֶנָה <i>qəʿólnā</i> <i>tappakaa!</i>	הִקְטִילֶנָה <i>hiqqāʿálnā</i> <i>tulkaa surmatuiksi!</i>	קִטְּלֶנָה <i>qāʿálnā</i> <i>murhatkaa!</i>	—	הִתְקַטְּלֶנָה <i>hitqāʿálnā</i> <i>murhatkaa itsenne!</i>	הִקְטִילֶנָה <i>haqtálnā</i> <i>murhauttakaa!</i>	—

JUSSIIVI

Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

IMPERFEKTI (käskymuoto: kielteinen käsky 2. persoonassa, myönteinen ja kielteinen käsky 3. persoonassa)

Taulukko 6

	• PERUSVARTALOT		• INTENSIIVIVARTALOT			• KAUSATIIVIVARTALOT	
Juuri קטל	Aktiivi	Passiivi	Aktiivi	Passiivi	Refleksiivi	Aktiivi	Passiivi
Jussiivi	<i>pāʿál</i> (qal)	<i>nifʿál</i>	<i>piʿʿél</i>	<i>puʿʿál</i>	<i>hitpaʿʿél</i>	<i>hiʿfʿíl</i>	<i>hoʿfʿál</i>
Imperfekti	‘tappaa’	‘tulla	‘murhata’	‘tulla	‘murhata	‘murhauttaa’	‘tulla mur-
Persoonaa	‘surmata’	surmatuksi’	murhatuksi’	murhatuksi’	itsensä’	hauttaa’	tulla mur-
							hautetuksi’
yks. 3. mask.	יִקְטֹל	יִקָּטֵל	יִקְטֹל	—	יִתְקַטֵּל	יִקְטֹל	—
<i>hän</i> (mies)	<i>jiqtól</i> tappakoon	<i>jiqqāʿél</i> tulkoon surmatuksi	<i>jʿqattél</i> murhatkoon		<i>jitqattél</i> murhatkoon itsensä	<i>jaqtél</i> murhauttakoon	
yks. 3. fem.	תִּקְטֹל	תִּקָּטֵל	תִּקְטֹל	—	תִּתְקַטֵּל	תִּקְטֹל	—
<i>hän</i> (nainen)	<i>tiqtól</i> tappakoon	<i>tiqqāʿél</i> tulkoon surmatuksi	<i>tʿqattél</i> murhatkoon		<i>tittqattél</i> murhatkoon itsensä	<i>taqtél</i> murhauttakoon	
yks. 2. mask.	אַל תִּקְטֹל	אַל תִּקָּטֵל	אַל תִּקְטֹל	—	אַל תִּתְקַטֵּל	אַל תִּקְטֹל	—
(vain kielteinen) <i>sinä</i> (mies)	^ʿ <i>al tiqtól</i> älä tapa!	^ʿ <i>al tiqqāʿél</i> älä tule surmatuksi!	^ʿ <i>al tʿqattél</i> älä murhaa!		^ʿ <i>al titqattél</i> älä murhaa itseäsi!	^ʿ <i>al taqtél</i> älä murhauta!	
yks. 2. fem.	אַל תִּקְטֹלִי	אַל תִּקָּטֵלִי	אַל תִּקְטֹלִי	—	אַל תִּתְקַטֵּלִי	אַל תִּקְטֹלִי	—
(vain kielteinen) <i>sinä</i> (nainen)	^ʿ <i>al tiqtʿlî</i> älä tapa!	^ʿ <i>al tiqqāʿlî</i> älä tule surmatuksi!	^ʿ <i>al tʿqattʿlî</i> älä murhaa!		^ʿ <i>al titqattʿlî</i> älä murhaa itseäsi!	^ʿ <i>al taqtʿlî</i> älä murhauta!	
mon. 3. mask.	יִקְטֹלוּ	יִקָּטֵלוּ	יִקְטֹלוּ	—	יִתְקַטֵּלוּ	יִקְטֹלוּ	—
<i>he</i> (miehet)	<i>jiqtʿlû</i> tappakoot	<i>jiqqāʿlû</i> tulkoot surmatuiksi	<i>jʿqattʿlû</i> murhatkoot		<i>jitqattʿlû</i> murhatkoot itsensä	<i>jaqtʿlû</i> murhauttakoot	
mon. 3. fem.	תִּקְטֹלְנָה	תִּקָּטֵלְנָה	תִּקְטֹלְנָה	—	תִּתְקַטֵּלְנָה	תִּקְטֹלְנָה	—
<i>he</i> (naiset)	<i>tiqtólnā</i> tappakoot	<i>tiqqāʿl̄nā</i> tulkoot surmatuiksi	<i>tʿqattʿlnā</i> murhatkoot		<i>tittqattʿlnā</i> murhatkoot itsensä	<i>taqtʿlnā</i> murhauttakoot	
mon. 2. mask.	אַל תִּקְטֹלוּ	אַל תִּקָּטֵלוּ	אַל תִּקְטֹלוּ	—	אַל תִּתְקַטֵּלוּ	אַל תִּקְטֹלוּ	—
(vain kielteinen) <i>te</i> (miehet)	^ʿ <i>al tiqtʿlû</i> älkää tappako!	^ʿ <i>al tiqqāʿlû</i> älkää tulko surmatuiksi!	^ʿ <i>al tʿqattʿlû</i> älkää murhatko!		^ʿ <i>al titqattʿlû</i> älkää murhatko itseänne!	^ʿ <i>al taqtʿlû</i> älkää murhauttako!	
mon. 2. fem.	אַל תִּקְטֹלְנָה	אַל תִּקָּטֵלְנָה	אַל תִּקְטֹלְנָה	—	אַל תִּתְקַטֵּלְנָה	אַל תִּקְטֹלְנָה	—
(vain kielteinen) <i>te</i> (naiset)	^ʿ <i>al tiqtólnā</i> älkää tappako!	^ʿ <i>al tiqqāʿl̄nā</i> älkää tulko surmatuiksi!	^ʿ <i>al tʿqattʿlnā</i> älkää murhatko!		^ʿ <i>al titqattʿlnā</i> älkää murhatko itseänne!	^ʿ <i>al taqtʿlnā</i> älkää murhauttako!	

KOHORTATIIVI

Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

IMPERFEKTI (ilmaisee suurta halua ja tarvetta tehdä, vain 1. persoonassa)

Taulukko 7 Juuri קטל	• PERUSVARTALOT		• INTENSIIVIVARTALOT			• KAUSATIIVIVARTALOT	
	Aktiivi	Passiivi	Aktiivi	Passiivi	Refleksiivi	Aktiivi	Passiivi
Kohortatiivi	<i>pāʿál</i> (qal)	<i>nifʿál</i>	<i>piʿʿél</i>	<i>puʿʿál</i>	<i>hitpaʿʿél</i>	<i>hifʿíl</i>	<i>hofʿál</i>
Imperfekti	<i>ʿtappaaʿ</i>	<i>ʿtulla surmatuksiʿ</i>	<i>ʿmurhataʿ</i>	<i>ʿtulla murhatuksiʿ</i>	<i>ʿmurhata itsensäʿ</i>	<i>ʿmurhauttaaʿ</i>	<i>ʿtulla murhautetuksiʿ</i>
Persoonat							
yks. 1.	אֶקְטֵלָה	—	אֶקְטֵלָה	—	אֶתְקַטֵּלָה	אֶקְטִילָה	—
	<i>ʿeqtēlā</i>		<i>ʿaqtēlā</i>		<i>ʿetqattēlā</i>	<i>ʿaqtīlā</i>	
minä	tahdon surmata		tahdon murhata		tahdon murhata itseni	tahdon murhauttaa	
rinnakkaismuodot			אֶקְטֵלָה		אֶתְקַטֵּלָה		
			<i>ʿaqtēlā</i>		<i>ʿetqattēlā</i>		
mon. 1.	נִקְטֵלָה	—	נִקְטֵלָה	—	נִתְקַטֵּלָה	נִקְטִילָה	—
	<i>niqtēlā</i>		<i>nēqtēlā</i>		<i>nitqattēlā</i>	<i>niqtīlā</i>	
me	tahdomme surmata		tahdomme murhata		tahdomme murhata itsemme	tahdomme murhauttaa	
rinnakkaismuodot			נִקְטֵלָה		נִתְקַטֵּלָה		
			<i>nēqtēlā</i>		<i>nitqattēlā</i>		

NOMINAALIMUODOT

INFINITIIVI

INFINITIIVIMUODOT (verbin perusmuodot)

Taulukko 8 Juuri קטל	• PERUSVARTALOT		• INTENSIIVIVARTALOT			• KAUSATIIVIVARTALOT	
	Aktiivi	Passiivi	Aktiivi	Passiivi	Refleksiivi	Aktiivi	Passiivi
Infinitiivi	<i>pāʿál</i> (qal)	<i>nifʿál</i>	<i>piʿʿél</i>	<i>puʿʿál</i>	<i>hitpaʿʿél</i>	<i>hifʿíl</i>	<i>hofʿál</i>
Infinitivus	<i>ʿtappaaʿ</i>	<i>ʿtulla surmatuksiʿ</i>	<i>ʿmurhataʿ</i>	<i>ʿtulla murhatuksiʿ</i>	<i>ʿmurhata itsensäʿ</i>	<i>ʿmurhauttaaʿ</i>	<i>ʿtulla murhautetuksiʿ</i>
absolutus	קָטַל	נִקְטָל	קָטַל	קָטַל	הִתְקַטַּל	הִקְטִיל	הִקְטַל
	<i>qāṭól</i>	<i>niqtól</i>	<i>qatṭól</i>	<i>quṭṭól</i>	<i>hitqattól</i>	<i>haqtél</i>	<i>hoqtál</i>
	tappaa, surmata	tulla surmatuksi	murhata	tulla murhatuksi	murhata itsensä	murhauttaa	tulla murhautetuksi
rinnakkaismuodot	קָטַל	הִקְטַל	קָטַל		הִתְקַטַּל	הִקְטִיל	הִקְטַל
	<i>qāṭól</i>	<i>hiqqatól</i>	<i>qāṭól</i>		<i>hitqāṭól</i>	<i>haqtél</i>	<i>huqtál</i>
constructus	קָטַל	הִקְטִיל	קָטַל	(קָטַל)	הִתְקַטַּל	הִקְטִיל	(הִקְטַל)
	<i>qatṭól</i>	<i>hiqqatél</i>	<i>qattél</i>	(<i>quṭṭél</i>)	<i>hitqattél</i>	<i>haqtíl</i>	(<i>hoqtél</i>)
	tappaa, surmata	tulla surmatuksi	murhata	(tulla murhatuksi)	murhata itsensä	murhauttaa	(tulla murhautetuksi)
rinnakkaismuodot			קָטַל		הִתְקַטַּל		(הִקְטַל)
			<i>qatṭól</i>		<i>hitqatél</i>		(<i>huqtél</i>)

PARTISIIPIT

Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

AKTIIVINEN PARTISIIPPI (ei aikamuotoa, taipuu adjektiivin tapaan)

<u>Taulukko 9</u>	• PERUSVARTALOT		• INTENSIIVIVARTALOT			• KAUSATIIVIVARTALOT	
Juuri קטל	Aktiivi	Passiivi	Aktiivi	Passiivi	Refleksiivi	Aktiivi	Passiivi
<u>Partisiippi</u>	<i>pāʿál</i> (qal)	<i>nifʿál</i>	<i>piʿʿél</i>	<i>puʿʿál</i>	<i>hitpaʿʿél</i>	<i>hifʿíl</i>	<i>hofʿál</i>
Aktiivinen Suku, luku, status	‘tappaa’ ‘surmata’	‘tulla surmatuksi’	‘murhata’	‘tulla murhatuksi’	‘murhata itsensä’	‘murhauttaa’	‘tulla murhautetuksi’
mask. yks.	קוּטַל	נִקְטַל	מִקְטַל	מִקְטָל	מִתְקַטֵּל	מִקְטִיל	מִקְטָל
<i>absolutus</i> ja <i>constructus</i> (mies)	<i>qōṭél</i> tappaja, tappava	<i>niqtâl</i> surmattava	<i>mēqattél</i> murhaaja, murhaava	<i>mēquṭṭâl</i> murhattava, murhattu	<i>mitqattél</i> itsemurhaaja	<i>maqṭîl</i> murhauttaja	<i>moqtâl</i> murhautettava
<u>rinnakkaismuodot</u>	קִטַּל <i>qōṭél</i>		מִקְטִיל <i>mēqāṭél</i>		מִתְקַטֵּל <i>mitqāṭél</i>		מִקְטִיל <i>muqtâl</i>
mask. mon.	קוּטְלִים	נִקְטְלִים	מִקְטְלִים	מִקְטָלִים	מִתְקַטְלִים	מִקְטִילִים	מִקְטָלִים
<i>absolutus</i> (miehet)	<i>qōṭēlîm</i> tappajat, tappavat	<i>niqtēlîm</i> surmattavat	<i>mēqattēlîm</i> murhaajat, murhaavat	<i>mēquṭṭēlîm</i> murhattavat, murhatut	<i>mitqattēlîm</i> itsemurhaajat	<i>maqṭîlîm</i> murhauttajat	<i>moqtēlîm</i> murhautettavat
<u>rinnakkaismuodot</u>	קִטְלִים <i>qōṭēlîm</i>		מִקְטָלִים <i>mēqāṭēlîm</i>		מִתְקַטְלִים <i>mitqāṭēlîm</i>		מִקְטָלִים <i>muqtēlîm</i>
mask. mon.	קוּטְלִי	נִקְטְלִי	מִקְטְלִי	מִקְטָלִי	מִתְקַטְלִי	מִקְטִילִי	מִקְטָלִי
<i>constructus</i> (miehet)	<i>qōṭēlê</i> tappajat, tappavat	<i>niqtēlê</i> surmattavat	<i>mēqattēlê</i> murhaajat, murhaavat	<i>mēquṭṭēlê</i> murhattavat, murhatut	<i>mitqattēlê</i> itsemurhaajat	<i>maqṭîlê</i> murhauttajat	<i>moqtēlê</i> murhautettavat
fem. yks.	קוּטְלָה	נִקְטְלָה	מִקְטְלָה	מִקְטָלָה	מִתְקַטְלָה	מִקְטִילָה	מִקְטָלָה
<i>absolutus</i> (nainen)	<i>qōṭēlâ</i> tappaja, tappava	<i>niqtēlâ</i> surmattava	<i>mēqattēlâ</i> murhaaja, murhaava	<i>mēquṭṭēlâ</i> murhattava, murhattu	<i>mitqattēlâ</i> itsemurhaaja	<i>maqṭîlâ</i> murhauttaja	<i>moqtēlâ</i> murhautettava
<u>rinnakkaismuodot</u>	קִטְלָת <i>qōṭēlēt</i>	נִקְטְלָת <i>niqtēlēt</i>	מִקְטְלָת <i>mēqattēlēt</i>	מִקְטָלָת <i>mēquṭṭēlēt</i>	מִתְקַטְלָת <i>mitqattēlēt</i>	מִקְטִילָת <i>maqṭēlēt</i>	מִקְטָלָת <i>moqtēlēt</i>
<i>absolutus</i> ja <i>constructus</i>							
fem. mon.	קוּטְלוֹת	נִקְטְלוֹת	מִקְטְלוֹת	מִקְטָלוֹת	מִתְקַטְלוֹת	מִקְטִילוֹת	מִקְטָלוֹת
<i>absolutus</i> ja <i>constructus</i> (naiset)	<i>qōṭēlōt</i> tappajat, tappavat	<i>niqtēlōt</i> surmattavat	<i>mēqattēlōt</i> murhaajat, murhaavat	<i>mēquṭṭēlōt</i> murhattavat, murhatut	<i>mitqattēlōt</i> itsemurhaajat	<i>maqṭēlōt</i> murhauttajat	<i>moqtēlōt</i> murhautettavat

PARTISIIPIT

Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

PASSIIVINEN PARTISIIPPI (ei aikamuotoa, taipuu adjektiivin tapaan)

<i>Taulukko 10</i>	• PERUSVARTALOT		• INTENSIIVIVARTALOT			• KAUSATIIVIVARTALOT	
Juuri קטל	Aktiivi	Passiivi	Aktiivi	Passiivi	Refleksiivi	Aktiivi	Passiivi
Partisiippi	<i>pāʿál</i> (qal)	<i>nifʿál</i>	<i>piʿʿél</i>	<i>puʿʿál</i>	<i>hitpaʿʿél</i>	<i>hifʿíl</i>	<i>hofʿál</i>
Passiivinen Suku, luku, status	‘tappaa’ ‘surmata’	‘tulla surmatuksi’	‘murhata’	‘tulla murhatuksi’	‘murhata itsensä’	‘murhauttaa’	‘tulla murhautetuksi’
mask. yks. <i>absolutus</i> (mies)	קָטַל <i>qāṭûl</i> tapettu, surmattu	—	—	—	—	—	—
mask. yks. <i>constructus</i> (mies)	קָטַלְתָּ <i>qəṭiltá</i> tapettu, surmattu	—	—	—	—	—	—
mask. mon. <i>absolutus</i> (miehet)	קָטְלוּ <i>qəṭûlîm</i> tapetut, surmatut	—	—	—	—	—	—
mask. mon. <i>constructus</i> (miehet)	קָטְלוּתְּ <i>qəṭûlê</i> tapetut, surmatut	—	—	—	—	—	—
fem. yks. <i>absolutus</i> (nainen)	קָטְלָהּ <i>qəṭîlâ</i> tapettu, surmattu	—	—	—	—	—	—
fem. yks. <i>constructus</i> (nainen)	קָטְלָתָּ <i>qəṭîlât</i> tapettu, surmattu	—	—	—	—	—	—
fem. mon. <i>absolutus ja constructus</i> (naiset)	קָטְלוּ <i>qəṭûlôt</i> tapetut, surmatut	—	—	—	—	—	—

TÄRKEIMMÄT LÄHTEET

- Aejmelaeus, Anneli: TÄYTTÄ HEPREAA. JOHDATUS VANHAN TESTAMENTIN HEPREAAAN. Kirjapaja, Helsinki 2003. 3. täysin uudistettu painos.
- *BibleWorks*⁷. Software for Biblical Exegesis and Research. BibleWorks, LLC 2006.
- BIBLIA HEBRAICA STUTTGARTENSIA. תּוֹרָה נְבִיאִים וּכְתוּבִים. Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, Saksa 1997.
- Brown, Francis: THE BROWN-DRIVER-GRIGGS HEBREW AND ENGLISH LEXICON. Hendrickson, USA 2004. 8. painos. (Perustuu teokseen, William Gesenius: HANDWÖRTERBUCH ÜBER DAS ALTE TESTAMENT).
- Davidson, Benjamin: ANALYTICAL HEBREW AND CHALDEE LEXICON. Hendrickson, USA 1985.
- Delshad, Ester; Moisiio, Rauha; Santala, Risto & Seppälä, Seppo (toim.): HEPREA-SUOMI SANAKIRJA. Suomen Karmel-yhdistys. Ari-paino, Saarijärvi 1981.
- Engel, Ivan: GRAMMATIK I GAMMALTESTAMENTLIG HEBREISKA. Almqvist&Wiksell, Nacka, Ruotsi 1987. 2. painos.
- Even-Shoshan, Abraham (toim.): A NEW CONCORDANCE OF THE BIBLE. קונקורדנציה חדשה לתנ"ך. Thesaurus of the Language of the Bible. Hebrew and Aramaic. Roots, Words, Proper names, Phrases and Synonyms. המלון החדש, Israel 2000. 5. painos. (Hepreankielinen).
- Glatzer, Mordechai (toim.): COMPANION VOLUME. הארות. JERUSALEM CROWN. כְּתָר יְרוּשָׁלַיִם. The Bible of the Hebrew University of Jerusalem. Jerusalem, Israel 2002.
- Har-Zahav, Tzvi: HEPREAN KIELIOPPI. 6-osainen. Tel-Aviv, Israel 1956. (Hepreankielinen). (הר־זָהָב, צְבִי: דִּקְדוּק הַלְשׁוֹן הָעִבְרִית. הוצאת מחברות לספרות. תל-אביב ישראל 1956).
- ISO RAAMATUN TIETOSANAKIRJA (3 osaa). Raamatun Tietokirja, Tikkurila 1972.
- Jastrow, Marcus: THE DICTIONARY OF THE TARGUMIM, THE TALMUD BAVLI AND YERUSHALMI, AND THE MIDRASHIC LITERATURE ת - א חורב, Jerusalem, Israel 1903.
- JERUSALEM CROWN. כְּתָר יְרוּשָׁלַיִם. The Bible of the Hebrew University of Jerusalem. Jerusalem, Israel 2000.
- Kautzsch, E. (toim.): GESENIUS' HEBREW GRAMMAR. Clarendon Press, Oxford, Englanti 1910. 2. laajennettu englannin kielinen painos.
- Klein, Ernst: A COMPREHENSIVE ETYMOLOGICAL DICTIONARY OF THE HEBREW LANGUAGE. Carta Jerusalem. The University of Haifa, Israel 1987.
- Liljeqvist, Matti: HEPREA-SUOMI, ARAMEA-SUOMI. VANHAN TESTAMENTIN SANAKIRJA. Aikamedia Oy, Saarijärvi 2004.
- Morag, Shelomo: STUDIES IN HEBREW. The Hebrew University Magnes Press, Jerusalem 2003. (Hepreankielinen).
- Newman, Yacov & Sivan Gavriel: JUDAISM A - Z. LEXICON OF TERMS AND CONCEPTS. Jerusalem, Israel 1980.
- Rosenthal, Franz: A GRAMMAR OF BIBLICAL ARAMAIC. Otto Harrassowitz, Wiesbaden, Saksa 1974. 4. painos.
- Shechter, Yoseph: A LEXICON OF THE TALMUD. אוֹצֵר הַתְּלִמוּד. Dvir, Lod, Israel 2001. (Hepreankielinen).
- Strong, James: THE NEW STRONG'S EXPANDED DICTIONARY OF BIBLE WORDS. Thomas Nelson, USA 2001.
- Tarmon, Asher & Uval, Ezri (suomeksi toim. Seppo & Paula Seppälä): HEPREAN VERBITAULUKOT. Uusi laajennettu laitos. Tamir, Jerusalem, Israel 1998. 4. painos.
- THE NEW STANDARD JEWISH ENCYCLOPEDIA. New revised edition. Massada Press, Jerusalem, Israel 1975.
- Young, Robert: YOUNG'S ANALYTICAL CONCORDANCE TO THE BIBLE. Hendrickson, Peabody, USA 2004.
- Lisäksi lukuisia internetsivustoja, joita en voi tässä yhteydessä yksityiskohtaisesti luetella.